

Opis źródła:

Gazeta Kielecka była czasopismem wydawanym w Kielcach w latach 1870 – 1939. Została założona z inicjatywy Leona Gautiera, naczelnika powiatu kieleckiego, a także Morica Goldhaara, kieleckiego księgarza i społecznika. *Gazeta* miała, głównie, spełniać program pracy organicznej. Obawiano się małego zainteresowania, głównie ze względu na to, że ówczesne Kielce liczyły około 7000 mieszkańców. Rozszerzono więc granice geograficzne działalności gazety na całą gubernię kielecką. Tekst źródłowy jest fragmentem artykułu, dotyczącym pierwszego, publicznego pokazu działania nowego, rewolucyjnego wynalazku, jakim był telefon.

Miejsce i data wydania:

Kielce, 1 marca 1878 r., R. 9, nr 21

Miejsce przechowywania oryginału źródła:

Oryginał znajduje się w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Kielcach. Wersję cyfrową odnaleźć można:

<http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra/publication/903/edition/862/content?ref=desc>

Tekst źródła (fragment):

W browarze L. Stumpfa zaprowadzony został telefon, którego drut łączy kantor zakładu z mieszkaniem właściciela. Ponieważ telefon należy do nowych wynalazków budzących powszechne zainteresowanie, dla tego p. L. Stumpf zamierza przyrząd telefonowi na pewien czas umieścić w miejscu publicznym, aby każdy mógł go z bliska obejrzeć i wypróbować jego własności. Rozchodzi się tylko o wybór dogodnego miejsca – prawdopodobnie, jeżeli to dozwolone będzie, połączoną zostanie sala teatralna z gmachem Izby Skarbowej.

Słowniczek pojęć

Telefon – <https://pl.wikipedia.org/wiki/Telefon>

L. Stumpf – kielecki przedsiębiorca i dobroczyńca, właściciel kieleckiego browaru, filantrop. Jako pierwszy w Kielcach korzystał z nowego wynalazku, jakim był telefon.

Telegraf – <https://pl.wikipedia.org/wiki/Telegraf>

Aleksander Graham Bell – wynalazł i opatentował telefon. Więcej:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Alexander_Graham_Bell

Pytania do uczniów szkoły średniej:

1. Jakie znaczenie dla rozwoju cywilizacji miał telefon? Jakie inne wynalazki, stworzone w XIX wieku, miały doniosłe znaczenie dla ludzkości?
2. Kto wynalazł telefon? Czy wynalazca telefonu był tylko jeden?
3. W którym mieście w Królestwie Polskim telefon pojawił się najpierw? Kto, początkowo, mógł sobie na telefon pozwolić?
4. Czy znasz jeszcze jakąś sytuację z historii nauki i wynalazków, gdzie ktoś inny niż faktycznie, jest uważany za wynalazcę danej rzeczy?

Wskazówki:

Należy pamiętać, że wynalezienie telefonu nie było całkowicie jednoznaczne i łatwe do określenia. Co prawda za wynalazcę telefonu uważa się Aleksandra Grahama Bella, jednakże opatentował on swój wynalazek w 1877 roku, zaś Włoch, Antonio Meucci, zaprezentował swój wynalazek telefonu kilkanaście lat wcześniej, bo już w 1860 roku. Jednakże z przyczyn finansowych, tj. z braku środków na opatentowanie wynalazku, Meucci nie zapisał się w historii jako twórca telefonu.

Ostatecznie do biura patentowego wpłynęły trzy patenty, jednak, ostatecznie, po sądowej batalii, zwyciężył Alexander Bell.

W Królestwie Polskim telefon, oficjalnie, najpierw do użytku wszedł w Warszawie. W styczniu 1878 roku w Warszawie zorganizowano publiczną prezentację możliwości telefonu; przewody połączyły cukiernię Semadeniego w Ogrodzie Saskim z zakładem optycznym Jakuba Pika przy ul. Niecałej. Niedługo więc później, bo zaledwie kilka miesięcy, telefon zaprezentowano w Kielcach.

Najważniejsze czasy:

1860 – wynalezienie telefonu przez Antonio Meucciego

1877 – opatentowanie telefonu przez Alexandra Grahama Bella

Styczeń 1878 – publiczna prezentacja działania telefonu

1882 – pierwsza sieć telefoniczna w Warszawie

16 listopada 1904 – oddano do użytku pierwszą centralę telefoniczną

Literatura pomocnicza:

Pollard M., *Aleksander Graham Bell: Historia wynalezienia telefonu i jego wpływu na nasze życie*, Warszawa 1992.

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Łukasz Wołczyk